

denderleeuws dialect

Dit woordenboek denderleeuws bevat 56 gezegden, 521 woorden en 3 opmerkingen.

56 gezegden

- 't is bar koud - tis bra kaat
- als je de bocht om gaat - aske den bocht om gotj
aske annendroé pakt
- altijd je hand uitsteken - altèt aa ant owetsteken
- bij de spoorwegen werken - bè de roet werken
- buiten vliegen - lossen deer de deer deer
- dan vorig jaar - asverleje jour
- dat helpt niet - da vègt niks oèt
- dat zet geen zoden aan de dijk - 'k ben doamee niks vernoadert
- de inboedel stuk slaan - klein mébelkes moaken
- die heeft nogal lef - die'n ait nogal toepee
- die muur is ingevallen - dè mier is ingesketen
- een flop - 'n skeet in 'n fles
- Een lief opdoen - ne skeir doen
- een mager vrouwmens - een sprieje, een reile
- en nooit met zijn drieën naast elkaar fietsen - en noewet mè drowe nèvest ien rouèn
- er is daar ruzie - 't is dou herrewerre
- geluk hebben - oeresjans emmen
- god zegene u - zeegdabewourda
- goed zo - da teltj
- het zit er daar bovenarms op - 't is doa weer herrewerre
- hij heeft in zijn broek gedaan - d'er leit moor in tkesjken
- hij heeft zijn hals gebroken - è is 't fas af
- hij is al weg - è is skippes
- hij is daarmee nogal opgezet - è is nogal grosj doamee
- hij is gevat - zemmen em te stikken
- hij is op zijn neus gevallen - è is op zen kezze gevallen
- hij is zeer mager - è is zoe vètj as ne roëgel (reiger) op zen schee'n
- hij laat een scheet - è ait nen broekhoest
- iemand die steeds te laat komt - è is weer de lèsten gellek as bredden
- iemand een duw geven - iemand nen deif, doef, toek, djoef geven
- iets beu zijn - a kloe'tn ouètangen
- ik ben al weg ! - 'k ben de pist in !
- ik kan zingen zoals een paard maar kan niet zo hard lopen - ik kan zingen gelek e pjied mo kan zoe noag nie loeëpen
- ik was er niet zeker van - ik tirf er me nie on aaven
- ik weet het niet, ik ken er niets van - kweeter de kloe'tn af
- in de plaats van ... - plek van ...
- in het rond rijden - rond zjoeven
- keer de hesp langs hier om, is het de uwe, kom en pak ze - kiejert desp alier om ist daan kom pakse
- langs daar moet je niet gaan er staat water op de baan - lanks doa moeje ne goan der stout wouter op de baan
- leg het er niet vingerdik op - stekt ons iër zijn oëgen nie oit
- moed hebben - korrozzje emmen
- moeilijk te been - maloenjeg

- Nog dikker dan den dikken van Pamel - nog dikker dan den dikken van Poumel
- op stap gaan - op marode goan
- past die schoen u? - past denne skoene a na?
- rond lopen - rond kesjen
- slecht gezind zijn - skiëf gemoesjt zen
- teveel gegeten - overgeten, overboeft
- uit de weg! - medja
- van een tienermeisje met beginnende borstontwikkeling zegt men - de polkes zen al geslegen woar dassen moete kommen
- van hier tot daar - van ie tot tou
- we gaan stilaan weg - we gon esj goa zien
- zeker en vast - ge meegt gerest zoin
- zich uit de naad werken - a oëigen afprossen
- zij heeft er geen verstand van - z' ait er ginne kais van geten
- zo dom als het paard van christus en dat was een ezel - zoe dom as ' t pjeid van kristis en da was ne nezel

521 woorden

- 's avonds - souves
- 's morgens - smerges, smeirens
- 's morgensvroeg - smergesvrig
- 250 gram - een half pond
- aal (mest) - bair
- aal, paling - paulink
- aalput - beirpit
- aalvat - berrevat
- aambeien - 't speen
- aan het station - op de stoise
- aansteker - bre-kè
- aap - aup, metteko
- aardappel - petat
- aardappelen in de schil - pellepetatten
- aardappels - petatten
- aardbeien - jerbeez'n
- aardbeien - jetbeezen
- aardbeiensoort - matotten
- aarde (grond) - jeir
- achterlijk persoon - ne simmen
- afgedragen of oudmodisch kledingstuk - ne ledja
- afgrijselijk - skabalek
- afjakkeren - afprossen
- afschuwelijk - skabalek
- aftroggelen - aftroesjelen
- agent - azjent, sjampetter
- altijd - attoit, attns
- arme vrouw - sloeër
- as (van kolen) - skramoelje
- asbak - askenbak
- auto - otto
- auto, luxe-auto - een vvatier
- autopéd - trottenet

- baantje - bontjen, kesjsken
- babbelzieke vrouw - kommeer
- baby (een) - e plat kindj
- bang - skaa
- bed - berre
- beeld (je) - postier (ken)
- beerkar - ziëkstik
- beest - bijest
- ben van mijn ladder gevallen - ben van men liej' r gevallen
- berm - geskant
- besmettelijk - betroapelek
- bierhandelaar - bieroitzetter
- bij (dier) - bieken
- bij of wesp - ne nezzel
- bijeen rapen - bèjienskeiren
- bijna - bekan(st)
- blauw - blaas
- bloedworst - zwette pensjen
- bloemen - blommen
- bloementuil - blommekee
- bloemkolen - blomkijelen
- blootvoets - berrevoesj
- bobbel - oebbel
- boeman (kinderen) - loekenbair
- bof - bezzekes
- borrelen (van water, ...) - broebelen
- borst, tet, mem - best
- borsten - tetten - loezen - memmen
- brood - allewaail
- brouwer - braver
- brug - brigge
- bruin brood - 'n meslontjen
- Burgemeester - berremiëster
- café - staminee
- curieuzeneus - kré-ézemosterdpot
- daar komt niets goeds van - 't is niks da deegt
- Daebсистен - de donzjen
- dakgoot - kornis
- damesfiets - maskesvelo
- dan vorig jaar. - as verleeje jaar.
- dat is blauw - da dis blaas
- dat is goed - tes goet
- dat is niet waar - das ne woa
- de bof - de bezzekes
- de dender - de voas, den denjer
- de hesp - deps
- de maand maart - de montj mejeit
- de N.M.B.S. - 't goverremint
- de slager - den bijenaver
- de tafel - de toafel
- deken - sozzje
- deksel - skeel
- denderleeuw - denjerlië - lië

- deugd - deegt
- deugniet - 'n lirre
- deurhengsel - leen
- dikke buik - bredden
- dikkopje - papeloenjeken
- dikwijls - dikkes
- doe de deur dicht - doe te deer toe
- doe eens mee - doenekkemee
- domkop - teppen, teppendo
- domkop - broebel, broebelèr
- domme mens - teppen, troeten
- dommerik - ne mitten
- door de deur gaan - dee de deer goun
- dorpskermis - plesjkerremis
- draaiwind - de boarende vraa
- drinken - zoapen - goelpen
- droge worst - een drijege sossis
- dronken - zat, merf, zwet, skeil
- droog - driejeg
- duif (mannelijk) - kepper
- duivenmelker - doëvesjapper
- duizelig - droëloeës
- durven - teirven
- duwen - dijven
- dwars liggen - desjtern
- dwarsliggen - desjteren
- dwazerik - troeten
- een arm schaap - en erm skoap
- een bakje boter - e paksken boter
- een beetje azijn, olie ...bijgieten - een skeet azoëin
- een bic - ne stillo
- een blauwe - nen blaaven
- een bord - een taloeër
- een borstel - nen bestel
- een domme vrouw - een goelle
- een dronkenman - nen dronkout--- ne zatlap
- een duitser - nen dosj
- een flop - protsaas
- een haartje - een norken
- een kinderwagen - een koesj
- een kip - 'n kiek - oenjer
- een kom - een kimme
- een lelijke - ne liëlekout
- een lief meisje - prottemieken
- een lomperik - ne kloefkapper
- een muggenzifter - ne pezeweaver
- een muur - een mier
- een pan uitlepelen - en penne oëtskeiren
- een prutser - nen desjtereir
- een rij - een root
- een schaar - een skair
- een schele - ne skailen
- een slechte vrouw - e serpenjt

- een stuk taart - e stik tout
- een tas koffie - een zjat kaffe
- een vlugge zoen - een prottebees
- een voetbal - ne voetbaal
- een vork - 'n frinket
- een vuist maken - 'n voëst mouken
- een zwaarlijvig persoon - 'n goebbe
- eenmaal - ieje ne kieje
- eens - nekke (r)
- emmer - ieemer
- emmer - oaker
- en dan - en tijt
- enkels - knoesel'n
- er is daar ruzie - 't is doa kweddel(ing)
- eventjes - rezzekes
- expres - espres
- fier - grosj
- fiets - vèlo
- fietspad - vèloboun
- fietsrem - frei
- flauw - flaa
- François - Soeë, Sissen
- ga straks langs daar - goutj flees aldoar
- gaan we verder - gommen voesj
- gaar - merg, merf
- gebakje - pateeken
- gebrekkelijk - malonjeg
- gebrekkig - kammant
- geef mij die deken - geef mè dè sjosje
- gehakt - gekapt
- geleerd - geliejerd
- geleerd - geliejrd
- geleerd - gelitterd
- gereedschap - aloum
- glijbaan - afroëizer-roëizeboun.
- glijbaan - roizeboan
- glimworm - vinkmoë
- goed - goe
- goed fietsen - goe per velo roijen
- goede gast - nen toffe pee
- golf, golven (van water) - baar, baren
- goochelen - skammoteren
- gras - ges
- gras afmaaïen - tges af doen
- grauwe appelsoort - krawozzelèr
- greppeltje - volleken
- gretig - gaitig
- griesmeelpap - smoelpap
- grijs - grouès
- groen - grien
- groene kool - grien kijeln
- grote bloedworst - snol
- grote schop - troefel

- gulzig eten - boefen
- haarpelletjes - skilferkes
- haast je - osta
- haastig werken - pelong geven
- halssieraad - pailder
- handen - kool schippen - poeeten
- havermoutpap - kwakerpap
- heb je er...? - ejer...?
- heb je? - ejè?
- hebben - emmen
- helemaal niks - rittepetiet
- herenfiets - mansvelo
- het bed - tberre
- het gaat vooral mis bij het afslaan. - tgou veeral verkiejert bèt afsloun
- het is altijd hetzelfde met jou - tis attet tzelfde me a
- het is om zeep - 't es nor de kloëten
- het wc - thosjken of t gemak
- hetzelfde - tselde
- hier naar rechts - hier naar links - ie no regs - ie no links
- hier naast - ie nevest
- hij heeft koorts - e eit de kessens
- hij ligt in zin bed - é leit in zen nest, é leit in zen berre
- hoofdkussen van het bed - kopkissen
- hoorntje (ijskream) - nen toeter
- hou je goed - aaft a goed
- hou je mond dicht - aaft a moal toe -aaft a bakkes toe
- houd jij je altijd aan de fietsregels? - aavde gowè a altèd oun de veloo regels?
- houden - aaven
- houten klompen - olleblokken
- iets proeven - iet prieveen
- ijskream - potjekaas
- ik ben platzak - 'k ben doelle
- ik ga me wassen - kgo me wasken
- ik ga mijn huis opkuisen - kgo me kot opkoschken
- ik ga naar huis - kgo nor oës
- ik heb dorst - kem dest
- ik heb pijn - kem zieje
- ik moet plassen - ik moen pissen - ik moen zjiekken
- is er wat op tv vandaag - es ter iet op televies vandoag
- is het de jouwe - is da van a?
- jaloers - sjaloes
- januari - janewoure
- je ziet er goed en mooi uit - goa zjet oit de ket gevlochten
- je ziet er piekfijn uit - goi zetj oit de ketj gevlochten
- jenever - zjaneivel
- jodiumtinctuur - tentrejot
- jullie - goil'n
- kaars - kjeis
- kaarsvet - kjeiseriet
- kaas - kais
- kaaskop - kaiskop
- kachel - stoof
- kapot, onherstelbaar - nor de sis

- karamel (snoep) - kerremelle
- keer - kiejer
- kersenpit - kisingkeire
- kersenspitten - kizzangkeiren
- kinderhandjes - pollekes
- kinderstreken - kinjerozje
- kinderziekte - de seskes
- kladje stickers - kletjen plekkers
- kladpotterij - gedesjter, desjteroë
- kleingeld - inkel
- klompen - kloeten
- klompen - kloefen
- klungelen - brozzelen
- knikker - glouze bees
- knikkers - merbollen
- knobbel, uitsteeksel... - tjoepel
- koe - koei
- koffiegruis - bizzelink
- konijn (mannelijk) - roèr
- konijn (vrouwelijk) - 'n voeë
- kopje - jat
- kopje - zjat
- korf - kirf
- kruimels - broëzeling
- kruisteken - krisken
- kruiwagen - bèrrewèt
- kussensloop - flewaien
- kwikstaartje - beefkoddeken
- laat - loat
- langs hier - alier
- larie, prietpraat - gedesjter
- leep - rieëp
- leperd - ne rieëpen
- leurder met tapijten - nen tsjoek-tsjoeck
- lies / liesstreek - iejekenissen
- lijm - kol
- lijnrechter (voetbal) - linjekesmaan
- lijster - lester
- lip - lep
- lippen - leppen
- lookpijpjes - sjaloenjekes, pepkes
- lucifer - steksken krésjer
- maar nee gij - batendoet
- maart - mejeit
- magere benen - mauger spitten
- magere benen - spillebieënen
- markt - met
- meidoornbessen - spelkoeër'n
- meikever - preekadiejel
- meikever - prékadeelj
- meisje - masken
- melkerij boter - goej boter
- merel - mejeirlo

- mijn man - n onzen
- mijn vader - me voër - menne petj
- mijn vrouw - me woaf

men vraa

- minnaar, minnares - aunaaver
- mislukken - verknoezeln
- misschien - maskien, meskien
- modder - moor
- moe - mieg
- moed - korrozje
- moed hebben - korrozje emmen
- moeder - mojjer, meeken
- mond - toot
- mond - smoel, bakkes
- Moreelstraat (naast de kerk) - 't rolleken af
- morgen (tot) - mergen (in tegenstelling tot het Aalsterse 'meirn')
- morsen - gosselen
- mortel - mesj
- motorfiets - motto
- mouw - maaf
- murw - merf
- muts - moesj
- muur - mier
- muziek - meziek
- naast - nevest
- natuurlijk - natierlek
- neem ze - pakse
- neen - nijet
- neus - nees
- neus - kezze
- nieuw - nieven, nief
- niks - rittebezze, nougaboln
- nochtans - petang
- nog eens - vederomalinsj
- nonsens - ziëver, ziëverderoë
- nu - na
- nu niet meer - na ne mieje
- nuk - kwinjt
- nummer - nimmero, nimbero
- ogen - oeëgen
- ogenblik - oeëmelink
- omgekeerd - omgekiejert, 'tachtersteveer'n
- omlijsting - kadremint
- onafgewerkt - alf stjeit
- ongelijk hebben - taur emmen
- onhandig persoon - kloefkapper
- onnozelaar - teppen
- onnozelaar - troeten, wizjen
- onpasselijk - audig of oudig
- onrustig liggen - krawieteln
- onzin - desjter
- onzin - ziejever
- oor - oeër

- ooring - oeërrink
- op de brug staan - op de brigge stoan
- op de hoek van de straat - op noek van 't stroat
- op de markt zijn er veel mensen - op de met est er veel volk
- op elkaar rijden - op ieen roëin
- op het dorpsplein - op de plesj
- op het stort - op tstet
- opgewondenheid - van arrezje
- opnieuw - veneir
- opschepper - stoefer
- overgeven - gebbelen
- overgeven - spaven,
- overhaastig iemand - vliegewauter
- overrijp - mater
- paal - petoul, poul, peket
- paaltje - polken
- paard - pjeid
- paddenstoel, champignons - kampernoeljn
- parelsnoer - pailder
- petrus - piejeken, petjen
- pissen - zjiëken
- pit (je) - keirre (ken)
- pitjes - keirekes
- pochetje - stoeferken
- postbode - boy, facteur
- potten en pannen - pottekarree
- praline - pranille
- precies - pecies
- preulen - moenken
- prikkeldraad - pinnekesdroad
- problemen - kweddel
- prullaria - fikfakkelderoë
- pruttelen (van water b.v.) - prozzelen
- pulken - pieltjer'n
- raar - skaa
- radio - radjo
- rafelingen - vezzjelingen / tensjelingen
- rakelings - skairlinks, skairelinks
- reis - voijoge
- reis - voijosje
- remmen (mv) - freis
- remmen (ww) - frein
- rillen - vergezzel'n
- riool - de zep
- roken - smoeren
- rolluik - afrolder
- rolluik - de vollee
- rommel - bicht
- rond de pot draaien - desjtern
- rood - roe-et
- ros - vos
- rossekop - vossekop
- ruiker bloemen - blommekee

- ruilen - vermangeln
- ruzie - rieza, ambras
- saai, niet leuk - zaat (modewoord onder jongeren)
- salami - piksosis
- saus - saas
- schaap - lemme,
- schaatsen - skofferdoëinen
- schaatsen - skofferdoënen
- schadelijke insecten - gebisjte
- scheidsrechter - erbitter
- scheldwoorden - labbekak, metteko,
- schoenlepel - optrikker
- schommel - bieza boëize
- schommel - biza bijeze
- schouw - skaa
- schuur - skier
- slaande ruzie - herrewerre
- slapen - sloupen
- slecht bier - merrezjiek
- slokop - boefer
- snoep - smokkelink
- snoepen - smokkelen
- snuifje zout en peper - 'n titjen zaat en peper
- soort eczeem - verraurt
- soort fanfaremuziek - pardeblee
- spinazie - spenoze
- spleet (je) - gerre (ken)
- sportvliegtuig Piper Cub - pialoeken
- sportvliegtuigje Piper Cub - kamieleken
- spreeuw - sprieje
- staart - stjeit
- staart - stjeit, kodde
- steak friet - biefstik frit
- steenkool - skramoelje
- stopcontact - pries
- stoute jongen - staaterik
- straat - strout
- straks - flees, sebiet, sivvest
- sukkelen - doebberen
- Sunlight zeep - zilling ziëp
- tafelbier - floitjesbier
- tafellaken - ammelauken
- tas (handtas) - kabas
- tas (kopje) - zjat
- teelballen - bezze
- tikkeltje - tiesjken
- toch wel - toet
- toch wel ! - toetoet
- tongeren, belgie - tongeren, belzjen
- trappelen - deggeren
- trut - trit
- tv - televies
- uitgerafeld, afval... - vesjelinkskes

- uitglijden - oëtskeffern
- uitlepelen - oëtslabber'n
- uitschelden - ooëtskoëten
- uitsteken - oitsteken
- varken - verken, viggen
- varkensrib (betje) - kabernaië
- vastpakken - skeiren
- vechten - kletsjen
- vechten - baddern
- venster - veister
- vensterluik - blaffetier
- ventieltje (fiets) - sjepapken
- verdorie - miljaardedju -verdomme
- verwend kind - kakkelatjen
- vetkuif - smaatkop
- visjes - viskes
- vlinder - pepelink
- vochtig - klamp
- voetbal veld - voetbalploëin
- voetpad - boëgank
- voetpad - boigank - trottoir
- volle aflat verdienen (Allerheiligen) - pesjonkelen
- volzet - stampesvol
- vroeg - vrig
- vrouw - vraa
- vuilaard - voilout
- vuile stinkoord - voile stinkout
- vulgair - skerftig
- vuurwerk - vierwerk
- waar ben je geweest - woa zeije geweest
- waggelen - zwenzjeln
- warboel - annekensnest
- wat heb je nog liggen in de frigo - wa dije nog liggen in de frigo
- weer een keer - vedromalisch
- weggaan - ougoun
- weide - mejeis
- wel ja ! - toet !
- welk uur is het alstublieft - wa dier est astablieft
- wenen - schrieven - bleiten - oalen
- wielewaal - wieawou
- wij - woilen
- wormstekelig - moëssteek
- worst - sosis
- wortels en erwten - wettelkes me jeiten
- x frank euro's - x stongs
- x-benen - mettekesknien
- zagen - zougen
- zagen (fig) - kreften, memmen
- zaniken - kreften
- ze / hij houdt aan - z aaft oun / hë aaft oun
- zenuwen - zenen
- zet de radio eens aan - zetj de radio nekker op
- zich als een kind gedragen - kinjerozje

- zij (mv) - zoil'n
- zijn lief - zijn mokke
- zoals je zelf wiL... - dagge ten
- zoeken - zieken
- zoenen - een bees geven
- zoethout - kaloesjen aat
- zure oprispingen - 't sier
- zwaarlijvige, papperige vrouw - 'n zwozze
- zwakkeling - kleizjiëreken
- zwakkeling - wiejeken tingel
- zwart - zwèt
- zweten - zwieten

3 opmerkingen

• Een andere uitdrukking gaat verder terug in de tijd. In de jaren na WO I verkocht Tist Lange Jaan vis in Denderleeuw. Zijn waren lagen uitgestald op een handkar. In die tijd kon je nog beter ruiken waar er vis werd verkocht omdat het in die tijd niet evident was om vis lang vers te houden. Tist Lange Jaan verkocht zijn vis op de markt, de `plesj` dus en dit wanneer er een grote volkstoeloop was zoals de marktdag op maandag. Op een zekere dag kon pastoor L. De Vos het niet meer aan en zei tegen hem : `Tist, uwe vis stinkt!` waarop Tist prompt zou geantwoord hebben : `Menieër de paster elk stinkt nor tzoëin, ik nor menne vis en goè nor anne woëin.` Tist had de gewoonte van alles in rijm te zeggen ... Een andere uitspraak die hij zou gedaan hebben was, als hij op zijn sterfbed lag en de pastoor hem van de Laatste Sacramenten kwam bedienen : `Menieër de paster, iek lig hier in mijn slippen, mee de doeëd op mijn lippen.` Nog een andere uitspraak die ik horen vertellen heb was ongeveer zijn levensmotto : Help uzelf, zo helpt u God, want anders is van 't den hond zijn prot.

• Een echt Denderleeuws gezegde `Mispakt zei Petje Kabas` is alleen nog gekend bij de oudere Denderleeuwenaren. Petjen Kabas was een volksfiguur die met zijn vrouw en ongehuwde schoonzus samenleefde op een kleine hofstede meer dan 150 jaar geleden. Omdat zij het niet breed hadden deelden zij ook hetzelfde slaapkamertje en dezelfde `berrenbak`, kwestie van mekaar warm te houden. Petjen, die overigens geen vlieg kwaad zou doen, zag daar geen probleem in, maar sliep wel in het midden van het bed. Toen echter bleek dat de schoonzus zwanger was, moest de pastoor er het fijne van weten en trok naar de hofstede. `Awel Petje jong, wat emmekik hoe-ert? ` vroeg de pastoor. `Ja meniër de paster, ik em mè mispakt` zei Petje. Sindsdien is deze uitspraak van Petje een gevleugelde uitdrukking geworden. Toen er later nog kinderen volgden, zeiden de mensen `Petje zal em nog ne kiejie mispakt emmen`.

• denderleeuws is een zeer 'plat' dialect. Het wordt vooral gesproken in denderleeuw. ik weet nog een hele tijd geleden was ik in het cafe hier op het dorpsplein er was toen een man aanwezig die van de kust afkomstig was en hij was zo onder de indruk van ons dialect en wilde graag wat woorden aanleren. Wij zijn ondertussen 7 jaar later wat is het verhaal nu, deze man is naar denderleeuw komen wonen en is een eigen zaak begonnen. Je ziet maar mensen die afzakken naar denderleeuw willen hier voor altijd blijven wonen omdat ze onze dialect zo mooi vinden. geschreven deer ienen van lie

Dit woordenboek 'denderleeuws' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.